

การศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. ศึกษาการบริหารจัดการ 2. ศึกษาผลการดำเนินงาน และ 3. ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

กรอบในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งวิเคราะห์ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลงาน (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) แหล่งข้อมูลในการศึกษา แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ 1. ข้อมูลเอกสาร ได้จาก นโยบายรัฐบาล กฎระเบียบ คู่มือปฏิบัติ รายงานทางบัญชี และรายงานการประชุม 2. ศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น 2 ราย กรรมการกองทุน 10 ราย ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกโดยมีแนวคำถาม และสมาชิก 100 ราย เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีแบบสัมภาษณ์ 3. ศึกษาจากการสังเกตการณ์ โดยการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกองทุน การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ นโยบายกองทุนมีความชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพปัญหา วงเงินกองทุนมีปริมาณเพียงพอต่อสมาชิก เป็นที่น่าสังเกตว่ากรรมการกองทุนมีตำแหน่งในองค์กรชุมชนอื่นๆ ของตำบลด้วย สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนในระดับหนึ่ง ด้านกระบวนการ ได้แก่ การได้มาซึ่งระเบียบกองทุน กรรมการกองทุน มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน มีคุณสมบัติเหมาะสมกับหน้าที่ พิจารณาระเบียบก่อนเลือกกรรมการ และระเบียบกองทุนเหมือนกันในหลักการทุกกองทุน การประสานงานมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนต่าง ๆ การติดตามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระคืนมีการเตือนล่วงหน้าโดยคณะกรรมการ สำหรับการแก้ปัญหาใช้หลักการมีส่วนร่วมและใช้หลักประชาธิปไตย ในการบริหารจัดการมีความยืดหยุ่นเท่าที่จำเป็น

ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน พบว่า ใน 10 กองทุน จำนวนสมาชิกที่กู้ต่ำสุด 18 คน สูงสุด 47 คน จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพชีวิตเมื่อได้รับเงินกู้จากกองทุน พบว่า มีรายได้เพิ่มขึ้น อาหารการกินเพียงพอขึ้น และสุขภาพดีขึ้น ยกเว้น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย และการศึกษาของบุตรหลาน ไม่ได้ดีขึ้น

ส่วนผลกระทบ กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากในด้านความเป็นธรรมของคณะกรรมการในการอนุมัติเงินกู้ และพึงพอใจในสี่ด้าน ได้แก่ จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ ความเท่าเทียมกันในการเสนอขอเงินกู้ ขั้นตอนการขอเงินกู้ และระยะเวลาการส่งคืนเงินกู้

ปัญหาจากการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกองทุนที่มีเนื้อหามาก ปัญหาวงเงินกู้ที่น้อยจนไม่เพียงพอในการลงทุน ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้สั้นเกินไป และปัญหาสมาชิกไม่สนใจศึกษาระเบียบกองทุน ไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม

ข้อเสนอแนะ

1. การมีผู้นำที่เข้มแข็งยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เป็นที่ยอมรับของประชาชน ทำให้เกิดยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระยะต่อไป
2. ก่อนนำนโยบายไปปฏิบัติกร มีการเตรียมคน ให้มีทักษะมีความรู้ความเข้าใจ รู้หน้าที่ มีจิตสำนึกความรับผิดชอบ มีการกลั่นกรองบุคลากรที่ดีทั้งฝ่ายที่เป็นกรรมการและเป็นสมาชิก
3. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่าง 10 กองทุน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดกระบวนการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ
4. มีการรายงานความเคลื่อนไหว ทางการเงิน และผลการดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ

The study on Village Fund: A case study of villages in the area of Bang Phra Tambon Administration Organization, Muang District, Chachoengsao Province has been conducted for three Objectives. First is to study the fund management and administration. Second is to study the result of operation and the last one is to study the obstacles of operation.

The study focuses on analyzing the input, process, output, outcome and impact of the fund. Information used in the study was acquired from three sources; 1) paper document, 2) interview and 3) observation. Paper document consisted of the government policy, rules and regulations, operation manual, accounting report and minutes of meetings. An in-depth interview was conducted with 2 community leaders and 10 fund directors with a set of guideline questions. While normal interview was conducted with 100 accidental randomly selected-village fund members. Observation was undertaken at the meeting of village fund committee. Information analysis is descriptive and the statistics is in frequency and percentage forms.

From the study of fund management and administration, it was found that, input or policy of the fund is clear and consistent with conditions of problems, the sum of money is sufficient for members. It is noticeable that the fund committee members also take positions in other community organizations in the Tambon. Most fund members are aquaculture farmers. They participate in the fund management at a certain level. As for the process or acquisition of rules and regulations, the fund committee was selected by participatory process and have appropriate qualifications. Rules and regulations, including those relevant to the committee selection, of all funds are similar in principle. There is coordination between network of funds. Any credit that is

approaching its due date will be responsibility of the fund committee to issue a warning notification. In problem solving, participatory approach is applied with flexible and democracy principle based-management.

As for the operation of the fund, from 10 funds studied the minimum number of fund borrowers is 18 and the maximum is 47. From opinion survey of how their quality of lives changes after receiving the fund, the sampling group said they have improvement of income, food and health. But the fund has neither improved their dwellings nor their children's education.

On impact side, the informants are greatly satisfied with the fairness of the fund committee in loan approval. They are also satisfied with the amount of money they were lent, equality of loan request, process of loan seeking and schedule of repayment.

The study has also found that major obstacles of the village fund are massive rules and regulations of the fund, too small sum of loan for investment, too short period of repayment, a lack of members' interest to learn the rules and regulations about the fund and also their absence from meeting.

Suggestion

1. Vigorous leaders with good governance and acceptable to the public will be important strategy for next stage development of the village fund.
2. Prior to the policy implementation, people should be well prepared to ensure that they are skilled, well-trained and responsible persons. There should be an efficient selection process of the fund committee and members.
3. All 10-village funds should be linked in order to create a mutual learning and problem solving process for a more advanced and efficient operation.
4. Financial movement and result of operation should be regularly reported to members.